



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 63
від 07 квітня 2021 року

**Про проект Постанови Верховної Ради України
“Про встановлення іменних стипендій Верховної Ради України
з метою реалізації державної молодіжної політики, спрямованої
на створення сприятливих умов для підвищення життєвого рівня
учасників зовнішнього незалежного оцінювання,
які отримали найвищий результат”
(реєстр. № 4605 від 16.01.2021)**

Комітет з питань освіти, науки та інновацій є головним з опрацювання зазначеного проекту Постанови Верховної Ради України.

Проектом Постанови пропонується заснувати для учасників зовнішнього незалежного оцінювання, які отримали найвищий результат, 500 іменних стипендій Верховної Ради України та установити, що розмір стипендії становить три прожиткові мінімуми для працездатних осіб, встановлені на 1 січня року, в якому призначається стипендія.

На думку автора, реалізація проекту Постанови на момент її внесення не потребуватиме додаткових видатків з Державного бюджету України. Фінансування буде здійснюватися в межах бюджетних видатків, передбачених головним розпорядникам бюджетних коштів на відповідний рік.

Міністерство освіти і науки України зауважило, що наразі у Верховній Раді України було зареєстровано низку проектів актів щодо відзначення стипендіями і преміями учасників зовнішнього незалежного оцінювання, які отримали найкращі результати (зокрема, проект за реєстр. № 4559 прийнято Верховною Радою України, проект № 4563 відкликано). При цьому проекти 4563 і 4605 передбачають виплату таких стипендій закладами вищої освіти за рахунок коштів на стипендіальне забезпечення, передбачених у їх кошторисах.

Окрім того, Президентом України підписано Указ № 27/2021 “Про стипендії, премії та гранти Президента України у сфері освіти”, яким передбачено заснування президентських стипендій для учасників зовнішнього незалежного оцінювання, які отримали найвищі результати; премій для

переможців всеукраїнських та міжнародних учнівських олімпіад з навчальних предметів; грантів на навчання за кордоном.

Таким чином, особи, які здобули найвищі результати ЗНО і зараховані до закладів вищої освіти, матимуть право на отримання декількох відзнак значної вартості, у тому числі за рахунок стипендіального забезпечення закладів вищої освіти.

На підставі вищевикладеного, Міністерство освіти і науки України вважає, що проект Постанови потребує узгодження з іншими аналогічними ініціативами та доопрацювання у частині:

1) чіткого визначення форми власності закладів вищої освіти, до яких можуть бути зараховані учасники ЗНО, зазначені у проекті Постанови. Наразі з тексту проекту опосередковано можна зробити висновок, що він стосується виключно закладів вищої освіти державної форми власності і дискримінує заклади вищої освіти комунальної та приватної форми власності, а також заклади освіти інших типів, здобувачів освіти, які також беруть участь у зовнішньому незалежному оцінюванні;

2) приведення тексту проекту Постанови у відповідність до термінології, що використовується в Законі України “Про вищу освіту”, а саме слова “контракт на навчання” необхідно замінити словами “договір про навчання”;

3) враховуючи, що стипендії засновуються Верховною Радою України, доцільно здійснювати їх виплату за аналогією з механізмом, що був передбачений проектом Постанови 4559;

4) приведення у відповідність до законодавства або уточнення потребує також збереження або не збереження учасниками ЗНО права на отримання ними інших стипендій (академічних і соціальних), що призначаються закладами освіти, де такі стипендіати навчаються, інших стипендій, призначених юридичними і фізичними особами.

Український центр оцінювання якості освіти звертає увагу, що однією з категорій учасників зовнішнього незалежного оцінювання є випускники минулих років. Започаткування іменних стипендій може стимулювати вчителів, а також репетиторів до участі в зовнішньому незалежному оцінюванні, що з огляду на методику переведення тестових балів у результати зовнішнього незалежного оцінювання за шкалою 100-200, яку використовує Український центр якості освіти, може негативно вплинути на результати інших учасників оцінювання. Для уникнення подібної ситуації пропонується у проекті Постанови зазначити, що право на отримання стипендій мають лише ті учасники зовнішнього незалежного оцінювання, які отримали найвищий результат, що завершили здобуття повної загальної середньої освіти в рік присудження стипендії.

Варто також зауважити, що кількість осіб, які отримають 200 балів, залежить від рівня складності завдань кожної із сертифікованих робіт зовнішнього незалежного оцінювання. Тому неможливо гарантувати, що кількість учасників зовнішнього незалежного оцінювання, які в один рік отримають хоча б один результат 200 балів за шкалою 100-200, становитиме 500 осіб, тобто таких учасників може бути як менше, так і більше.

Підкомітет з питань загальної середньої, інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях, розглянувши та обговоривши на своєму засіданні 2 квітня 2021 р. зазначений проект Постанови, а також, беручи до уваги висновки Міністерства освіти і науки України та Українського центру оцінювання якості освіти, а також прийняття 29 січня 2021 року Постанови Верховної Ради України “Про премії Верховної Ради України для найкращих учасників зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти”, яка регулює аналогічне коло питань, рекомендує його відхилити.

Враховуючи зазначене, **Комітет з питань освіти, науки та інновацій вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України “Про встановлення іменних стипендій Верховної Ради України з метою реалізації державної молодіжної політики, спрямованої на створення сприятливих умов для підвищення життєвого рівня учасників зовнішнього незалежного оцінювання, які отримали найвищий результат” (реєстр. № 4605 від 16.01.2021р.), відхилити.

2. Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено Голову Комітету з питань освіти, науки та інновацій, народного депутата України Бабака С.В.

Голова Комітету



Сергій Бабак